

Forsikring & Pension
Analyserapport 2010:10

Uforsikrede restgrupper – belyst ved Forbrugsundersøgelsen

Anna Elisabeth M. Jakobsen
Jan V. Hansen

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Telefon 41 91 91 91

www.
forsikringogpension.dk

Indhold

1. Indledning og sammenfatning	3
2. Forbrugsundersøgelsens opbygning	4
3. Indboforsikringer	6
3.1. Deskriptiv analyse	8
3.2. Sandsynlighed for manglende indboforsikring	14
4. Ansvarsforsikring på bil	19
4.1. Deskriptiv analyse	22
4.2. Husstandenes udgiftsmønster	26
4.3. Sandsynlighed for manglende bilansvarsforsikring	27
5. Bilag	31
6. Litteratur	32

Analyserapport 2010:10

Uforsikrede restgrupper
– belyst ved
Forbrugsundersøgelsen

Forsikring & Pension

1. Indledning og sammenfatning

Forbrugsundersøgelsen fra Danmarks Statistik er en interviewbaseret undersøgelse af danske husstandes forbrug. Undersøgelsen kombinerer disse forbrugsoplysninger med registerdata fra Danmarks Statistik. Kombinationen danner et kvalitetsmæssigt godt datagrundlag til at tegne et billede af danske husstandes forbrug af varer, tjenester og serviceydelser.

Undersøgelsen er unik og adskiller sig fra andre spørgeskemaundersøgelser, fordi det er muligt at se, hvad danske husstande bruger deres penge på. Forbrugsundersøgelsen har derfor styrke i, at det tilgængelige data giver detaljeret og veldokumenteret information, som ellers ikke er tilgængelig for så mange danske husstande på én gang. Undersøgelsen er den eneste samlede danske kilde til oplysninger om forbrugsvaner og – udgifter.

Tilsvarende undersøgelser foretages i Storbritannien af The Office of National Statistics, som udgiver The General Lifestyle Survey, tidligere kendt som The General Household Survey, jf. ONS (2010). Disse undersøgelser anvender dog ofte de samme husstande over flere år, hvilket ikke er tilfældet med Forbrugsundersøgelsen.

Forbrugsundersøgelsen giver blandt andet indblik i danske husstandes forbrug af forsikringer. Dette giver samtidigt en mulighed for at identificere de husstande, som ikke har angivet at 'forbruge' forskellige forsikringer, selvom de har et objektivi behov; de såkaldte uforsikrede restgrupper.

En manglende forsikring kan lede til stor skade på privatøkonomien og gøre det vanskeligt at komme på fode igen. Som eksempel kan manglende indbo- og personansvarsforsikring nævnes.

I Danmark er enkelte forsikringer faktisk lovpligtige; blandt andet ansvarsforsikringer på motorkøretøj. Den uforsikrede restgruppe her er derfor højst sandsynligt ikke kendetegnet ved personer, der bevidst er uden forsikring men personer, som ikke har orden i forsikringspapirerne.

Hvis det sande ejerforhold/brugerforhold ikke er korrekt oplyst i forsikringspapirerne, er situationen sådan, at den rigtige ejer af bilen i en skadessituation ikke nødvendigvis kan få den forventede erstatning. Det betyder, at bilisten selv står med et erstatningsansvar, som kan være rigtig stort – især hvis det involverer personskade – til stor skade for personens privatøkonomi.

Forbrugsundersøgelsen kan være med til at afdække, i hvor vidt omfang danske husstande mangler henholdsvis indboforsikring og ansvarsforsikring på bil. Samtidig er det muligt at udpege, hvilke karakteristika de uforsikrede restgrupper har.

Analyserapportens indhold er herefter: Kapitel 2 giver et detaljeret indblik i Forbrugsundersøgelsens opbygning og metode. De efterfølgende kapitler (3 og 4) giver en beskrivelse og efterfølgende analyse af restgruppen på indboforsikring og ansvarsforsikring på bil.

En sammenfatning af analyserapportens konklusioner er følgende:

10,2 pct. af husstandene i Forbrugsundersøgelsen har ikke en indboforsikring.

Manglende indboforsikring ses typisk for disse husstande:

- Enlige husstande

- Husstande med anden oprindelse end dansk
- Lavtuddannede husstande
- Fattige husstande
- Husstande i etagebyggeri

Disse karakteristika findes især at være gældende for den typiske boliglejer.

4,5 pct. af husstande med én bil har ikke en ansvarsforsikring i eget navn.

Manglende ansvarsforsikring ses typisk for følgende husstande:

- Unge husstande
- Enlige husstande
- Husstande i Region Nordjylland

Knap 27 pct. af disse husstande har et udgiftsmønster, der indikerer, at de har faste udgifter til bil. Disse husstande er sandsynligvis faste brugere af en bil. De resterende 73 pct. har ikke udgifter, der peger på mere end lejlighedsvis brug af bil. Det betyder, at andelen af husstande med én bil uden ansvarsforsikring i eget navn i stedet er omkring 1,2 pct. af husstandene i Forbrugsundersøgelsen.

2. Forbrugsundersøgelsens opbygning

Forbrugsundersøgelsen giver mange detaljerede oplysninger om husstandenes forbrug af varer, tjenester og serviceydelser samt information om indtægter, skatteforhold, goder til rådighed og socioøkonomiske data som alder, husstandsstørrelse, uddannelse og beskæftigelse.

Husstandenes forbrug dokumenteres i et regnskabshæfte ved hjælp af bankudskrifter, regninger og boner. Regnskabshæftet er inddelt i meget detaljerede afsnit, så mest muligt information inkluderes. Interviewet med de deltagende husstande foregår desuden meget stringent, så intet glemmes. Husstandene kan derfor for eksempel ikke svare ja til udlandsrejser og derefter angive nul kroner i udgifter til udlandsrejser, jf. Danmarks Statistik (1999).

Detaljeringsgraden for varer, tjenester og serviceydelser er meget høj – dog især for mad- og drikkevarer. Undersøgelsen kan derfor anvendes til mange analyser, fordi det netop også er muligt at få administrative oplysninger knyttet til forbrugsoplysningerne. Derudover er det også muligt at koble undersøgelsesnes data med andre registerdata og på den måde få endnu flere baggrundsoplysninger om husstandene. I praksis er det her, at hovedpersonen anvendes, jf. boks 1.

Det kan dog være en udfordring at sammenligne resultater af beregninger på Forbrugsundersøgelsens data med andre analyser, netop fordi enheden i Forbrugsundersøgelsen er anderledes end i andre tilgængelige registre, jf. ovenstående boks 1.

Boks 1 Forbrugsundersøgelsens metodegrundlag

Undersøgelsen bygger på et udvalg af danske husstande. Det vil sige, at alle deltagende husstande skal have en folkeregisteradresse i Danmark ekskl. Grønland og Færøerne. Der anvendes ikke oplysninger fra personer i fængsel, på institution eller fra hjemløse. Undersøgelsen anvender husstand som enhed og er dermed forskellig fra de fleste registre, som anvender individniveau.

Husstandene kan selv vælge, om de vil deltage. Derfor er der nogle enkelte husstandstyper, som er sværere at få deltagelse fra. Dette udjævnes via en husstandsvægt, der vægter husstanden efter antallet af danske husstande af denne type. Hermed sikres, at data er repræsentativ for de danske husstande.

Over 800 husstande spørges hvert år. Hver undersøgelse anvender oplysninger fra tre år, så det samlede antal deltagende husstande øges til omkring 2500. Alle priser omregnes til det midterste års priser.

Undersøgelsen anvender et 'glidende gennemsnit' ved opdatering med nye husstande, så hvert år inkluderes over 800 nye husstande, og det ældste års husstande fjernes.

Hver husstand kan kun deltage med svar én gang. Det betyder, at det ikke er muligt at følge husstandes udvikling over tid.

Hver husstand får tildelt et regnskabshæfte, som de skal udfylde i to uger af et år. Udgifter, der betales for ét år af gangen, inkluderes ved et senere interview med husstanden. Baseret på de to ugers udgifter udregnes det årlige forbrug.

For hver husstand findes én hovedperson, så oplysninger om for eksempel uddannelsesmæssig baggrund, beskæftigelse og socioøkonomisk status kan knyttes til husstanden. Hovedpersonen defineres ud fra største bruttoindkomst for en voksen person.

Kilde: Danmarks Statistik (1999)

Da Forbrugsundersøgelsens datagrundlag er omkring 2.500 husstande pr. undersøgelse, kan visse opdelinger af udgifter til vare mv. give så lille en stikprøve, at datausikkerheden øges markant. Én af årsagerne hertil skal findes i den husstandsvægt, som anvendes. Hvis der for eksempel ses på antallet af husstande med udgifter til en given vare, kan husstandene med fordel opdeles på regioner i stedet for kommuner.

Da Forbrugsundersøgelsen bygger på selvrapportering, skal det også nævnes, at der altid er fare for, at regnskabshæftet ikke er fuldstændig identisk med det faktiske forbrug. For eksempel kan man forestille sig, at nogle forbrugsvarer ikke er angivet, såsom sort arbejde.

I mængden af information om udgifter til forbrugsvarer indgår også oplysninger om udgifter til forsikringer for den enkelte husstand. Informationen på forsikringer lider desværre visse steder af et lavt detaljeringsniveau, jf. Danmarks Statistik (1999). For eksempel er det ikke muligt at adskille udgifter til ansvarsforsikring på henholdsvis bil og motorcykel samt kaskoforsikring på diverse motorkøretøjer.

3. Indboforsikringer

Indboforsikring sikrer en husstands værdier ved brand, indbrud og hærværk. De fleste indboforsikringer inkluderer desuden en personansvarsforsikring på alle i husstanden, jf. boks 2. Husstande, der vælger en indboforsikring fra, vil stå uden erstatning ved brand og lignende eller få et stort personligt erstatningskrav, hvis de forårsager skader på andre personer eller værdier.

Boks 2 Kombineret indboforsikring – hvad dækker den?

En kombineret indboforsikring dækker husstanden, fastboende medhjælp samt udeboende børn under 21 år, som bor alene uden børn.

Forsikringen dækker almindeligt indbo med separate regler for særligt indbo, værdigenstande, penge og cykler.

Forsikringen dækker i tilfælde af brand, storm, færdselsuheld, væskeskader, køle- og dybfrostskader, indbrudstyveri, simpelt tyveri, tyveri fra bil mv., røveri, ran og overfald, hærværk samt tyveri af og fra bagage ved rejser.

Mange selskaber giver desuden mulighed for flere tilvalg til forsikringen.

Ansvarsforsikringen dækker ved de tilfælde, hvor en person i husstanden har forvoldt skade på personer eller ting, som medfører et erstatningsansvar.

Kilde: Forsikringsguiden (2011)

I pressen har der været eksempler på boliglejere, som mener, at indboforsikringen indgår i boligforeningens forsikringer, sådan at en privat indboforsikring er overflødig. Men det er ikke korrekt.

Unge på kollegier er også blevet omtalt som en risikogruppe, der ikke vælger at tegne en indboforsikring. Blandt årsagerne nævnes, at unge mener, at de har få ting af værdi. Problemet er her, at unge så heller ikke har en personansvarsforsikring, hvilket kan få store erstatningsmæssige konsekvenser for deres fremtidige privatøkonomi.

I Forbrugsundersøgelsen spørger Danmarks Statistik blandt andet spurgte til beløbet, som hver husstand bruger på at forsikre husstandens indbo og personansvar. Disse oplysninger giver samtidig information om antallet af husstande, som ikke har en indboforsikring. I nedenstående analyse er manglende udgift til indboforsikring derfor fortolket som et fravalg af forsikringen.

Data fra Forbrugsundersøgelsen kan give en indikation af omfanget af husstande uden indboforsikring samt hvilke socioøkonomiske karakteristika, der gør sig gældende for disse husstande.

Specielt for indboforsikring gælder, at unge under 21 år kan gøre brug af forældrenes indboforsikring, selvom de ikke bor hjemme mere. Dette er kun gældende, hvis den unge bor alene. Den unge må hverken bo med partner eller have egne børn boende. Disse enlige unge husstande skal derfor separeres fra det data, som denne analyse bygger på.

For at få mest mulig information om de husstande, som har fravalgt indboforsikring, opdeles husstandene i henholdsvis ejere og lejere af bolig.

Tabel 1 viser antallet af husstande i Forbrugsundersøgelsen 2007, som anvendes i denne analyserapport.

Tabel 1 Forbrugsundersøgelsen 2007 – Deltagende husstande samt antal danske husstande, som de deltagende repræsenterer

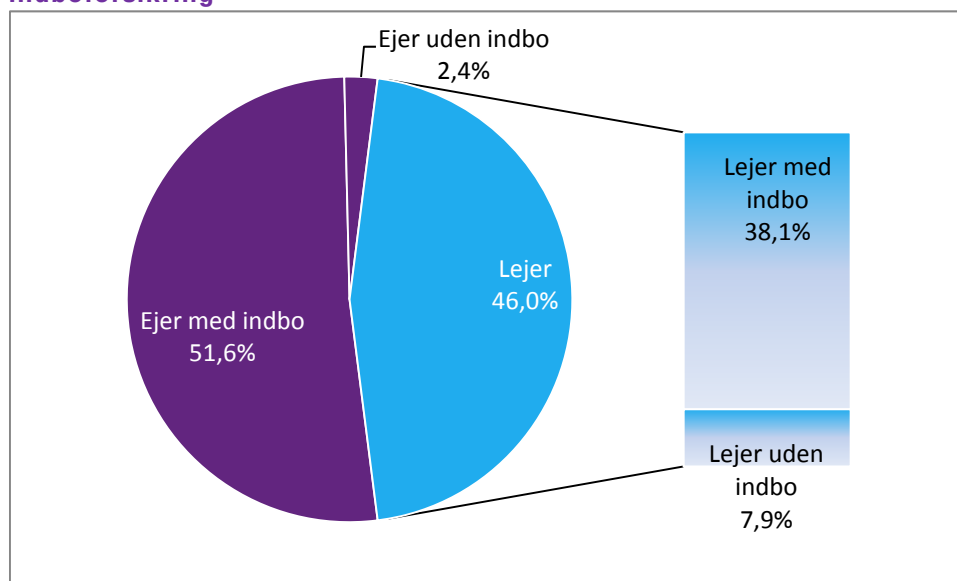
	Deltagende husstande	Danske husstande
Husstandstype:		
Alle husstande	2.543	2.504.858
Alle husstande ekskl. unge < 21 år	2.524	2.480.267
- Heraf alle boligejere	1.440	1.339.975
- Heraf alle boliglejere	1.084	1.140.292

Anm.: Unge under 21 år tæller unge, som bor alene uden partner eller børn. De deltagende husstande i Forbrugsundersøgelsen vægtes, så de repræsenterer antallet af danske husstande.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Både tabel 1 og figur 1 viser, at der er en lille overvægt af boligejere i forhold til boliglejere i Forbrugsundersøgelsen 2007.

Figur 1 Husstande fordelt på boligejere og -lejere med og uden en indboforsikring

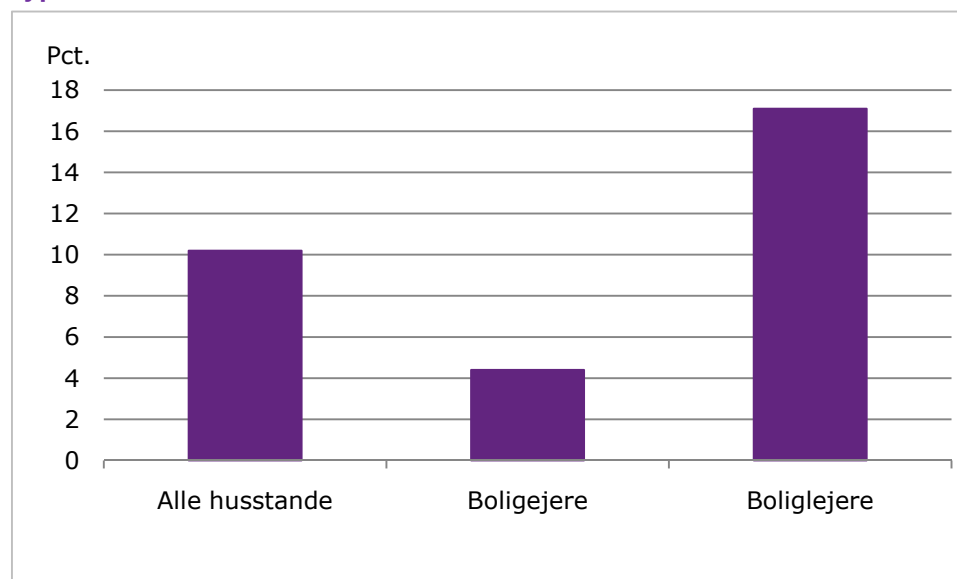

Anm.: Disse husstande inkluderer husstande, hvor hovedpersonen er over 21 år samt de husstande, hvor hovedpersonen er under 21 år og har en samlever.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Figur 2 viser, at 10,2 pct. af alle husstandene ikke har en indboforsikring. Ses der kun på boliglejere når andelen af husstande uden en indboforsikring dog op på 17,1 pct., mens 4,4 pct. af boligejerne ikke har en indboforsikring.

Figur 2 Andel af husstande uden indboforsikring fordelt på husstandstyper

Anm.: Disse husstande inkluderer husstande, hvor hovedpersonen er over 21 år samt de husstande, hvor hovedpersonen er under 21 år og har en samlever.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik

Analyserapport 2010:10

Uforsikrede restgrupper
– belyst ved
Forbrugsundersøgelsen

Forsikring & Pension

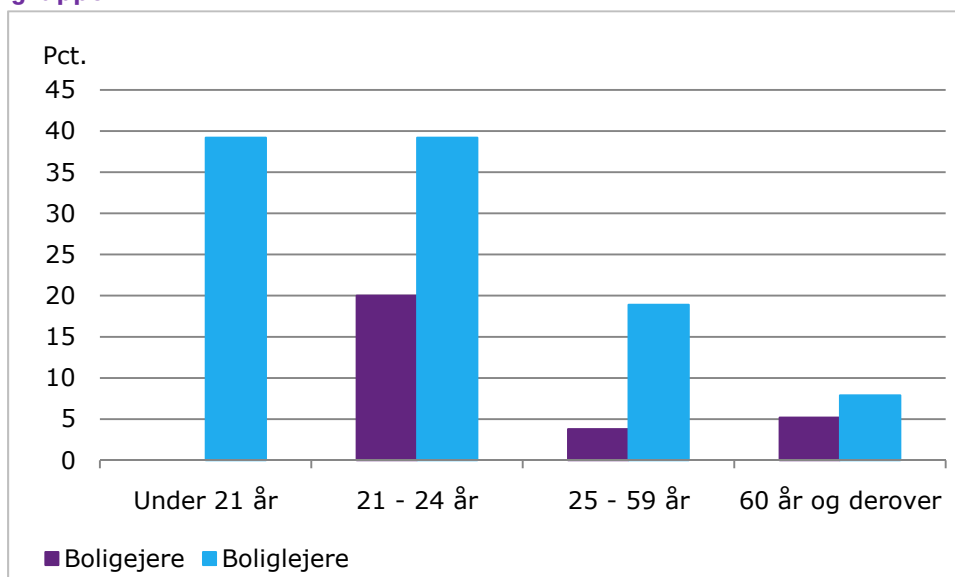
3.1. Deskriptiv analyse

Husstande uden indboforsikring deles i henholdsvis boligejere og -lejere. De to husstandsgrepper fordeles på i alt ni karakteristika, som tydeliggør husstandenes sammensætning og hvilke karakteristika, der er kendetegnende for husstande uden indboforsikring.

I første omgang opdeles husstandene på personkarakteristika efter husstandenes hovedperson. Her ses på alder, køn og uddannelsesbaggrund, jf. figur 4 - 6

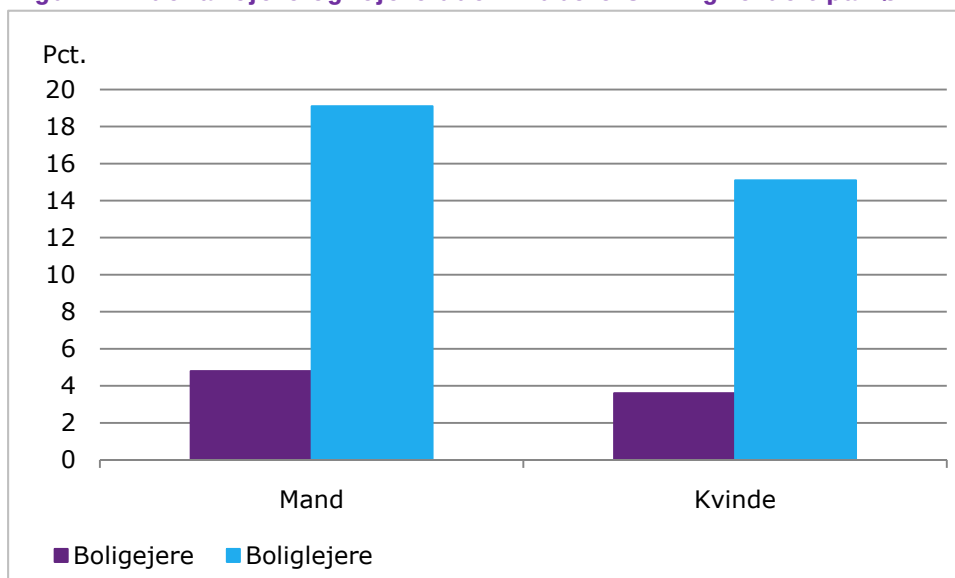
Det er tydeligt, at unge boliglejere ofte mangler indboforsikring, jf. figur 3. Knap 40 pct. af unge husstande, hvor hovedpersonen er under 21 år, har ikke indboforsikring. Det samme er gældende for husstandene, hvor hovedpersonen er mellem 21 og 24 år. Det skal her bemærkes, at der i data er ret få husstande, hvor hovedpersonen er under 21 år, hvilket gør andelen meget afhængige af disse få husstandes adfærd.

Der findes kun en lille forskel i andelen af husstande uden indboforsikring blandt husstande med enten en mandlig eller kvindelig hovedperson jf. figur 4.

Figur 3 Andel af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på aldersgrupper

Anm.: Aldersgrupper er beregnet på hovedpersonens alder i hver husstand. Unge under 21 år er kun medtaget i de tilfælde, hvor den unge ikke bor alene.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Figur 4 Andel af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på køn

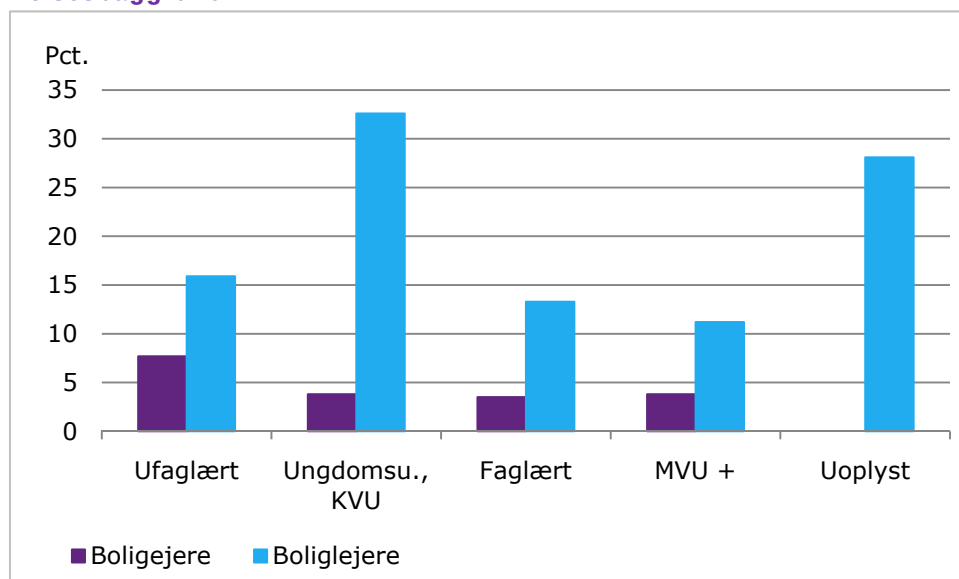
Anm.: Opdeling af køn er baseret på hovedpersonens køn i hver husstand.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Figur 5 viser, at der er stor forskel på andelen af henholdsvis boligejere og boliglejere, som mangler en indboforsikring, når husstandene fordeles efter uddannelse.

Den største gruppe af boliglejere uden indboforsikring ses for husstande, hvor hovedpersonen har en gymnasial ungdomsuddannelse eller en kort videregående uddannelse. For boligejere er det husstande, hvor hovedpersonen er ufaglært.

Figur 5 Andel af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på uddannelsesbaggrund

Anm.: Uddannelsesgrupper er baseret på hovedpersonens højeste, fuldførte uddannelse. Ufaglært inkluderer grundskoleuddannelse og forberedende uddannelse. Ungdomsu. og KVU inkluderer gymnasiale ungdomsuddannelser samt alle korte videregående uddannelse på 1 til 2 år. Faglært inkluderer alle erhvervsfaglige uddannelser. MVU + inkluderer alle mellemlange videregående uddannelser, bacheloruddannelser samt lange videregående uddannelser – herunder også forskeruddannelser.

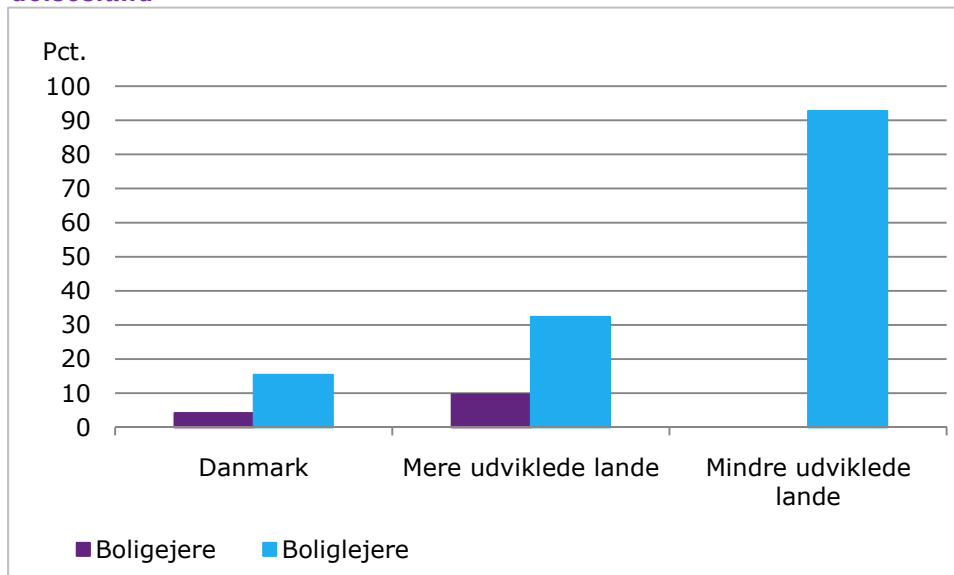
Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Analyserapport 2010:10

Uforsikrede restgrupper
– belyst ved
Forbrugsundersøgelsen

Forsikring & Pension

Figur 6 Andel af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på oprindelsesland

Anm.: Oprindelsesgrupperne er baseret på hovedpersonens oprindelsesland. Mere udviklede lande tæller Norden, EU, Europa (ikke Tyrkiet, Cypern, Aserbajdsjan, Usbekistan, Kasakhstan, Turkmenistan, Kirgizstan, Georgien, Tadjikistan, Armenien) Nordamerika, Japan, New Zealand og Australien.

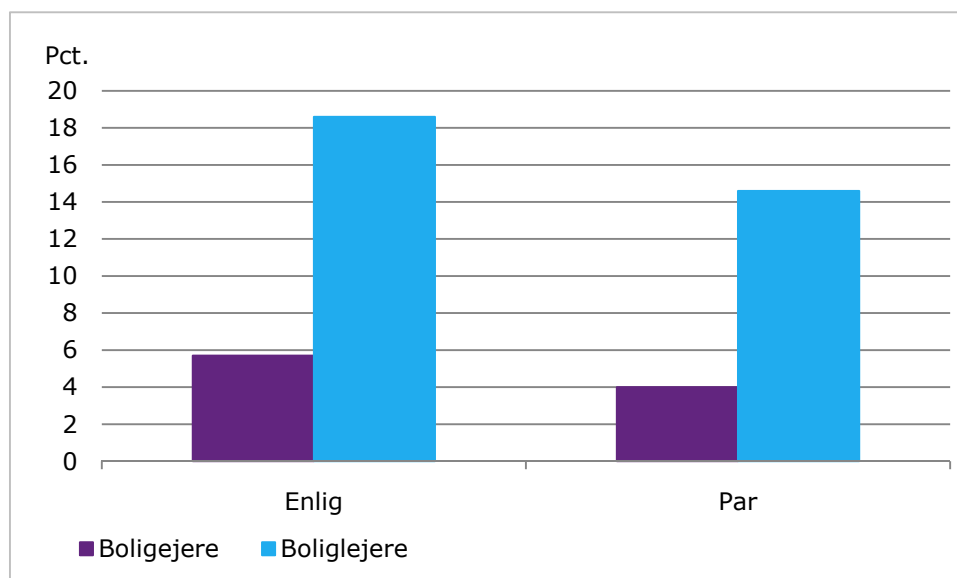
Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Af figur 6 ses det tydeligt, at boliglejere med oprindelse i mindre udviklede lande skiller sig ud. Over 90 pct. af disse husstande har ikke en indboforsikring.¹ Knap en tredjedel af boliglejere med oprindelse i et mere udviklet land mangler indboforsikring, hvorimod den tilsvarende andel for husstande med danske oprindelse er godt 15 pct.

I det følgende opdeles husstandene på husstandskarakteristika, jf. figur 7 - 11. Der ses på familietype, husstandsindkomst, bopælsbeliggenhed i form af region og bystørrelse samt boligform.

Undersøgelsens husstande opdeles i familier med enten én voksen eller et par². Andelen uden indboforsikring er størst for enlige husstande. Næsten en femtedel af alle enlige boliglejere har ikke indboforsikring, jf. figur 7.

Figur 7 Andelen af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på familietype

Anm.: Familietype er opdelt ved antal voksne i husstanden.

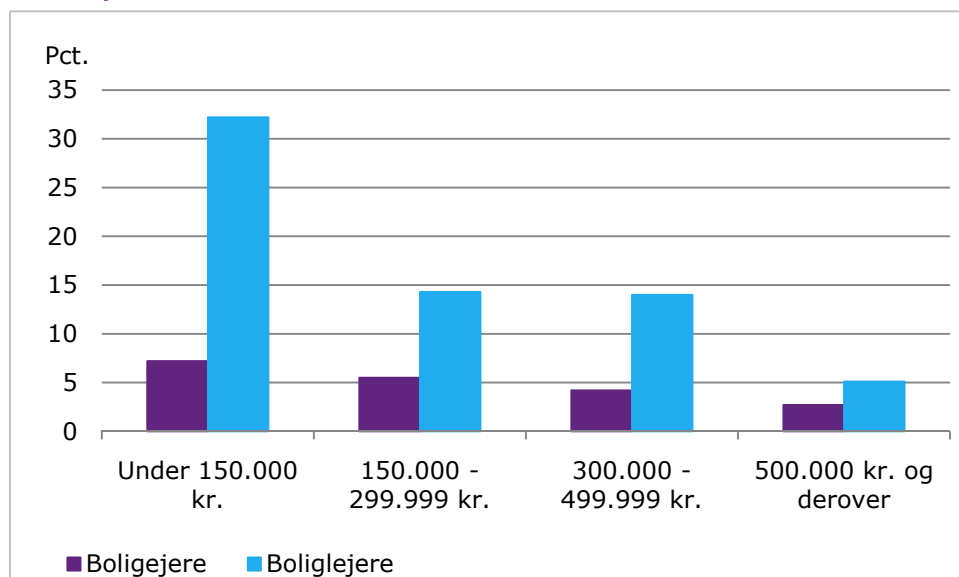
Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

En tredjedel af boliglejere med meget lav indkomst pr. voksen (under 150.000 kr.) har ikke en indboforsikring. Hvorimod kun fem pct. af boliglejere med en meget høj indkomst pr. voksen (over 500.000 kr.) ikke har en indboforsikring, jf. figur 8.

¹ Ud af alle boliglejere har kun 0,7 pct. oprindelse i et mindre udviklet land. Det betyder, at få husstande vil være udslagsgivende for resultatet, og derfor fremstår det sådan, at næsten alle disse husstande mangler indboforsikring.

² Husstande med mere end to voksne inkluderes i kategorien for par.

Figur 8 Andel af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på indkomst pr. voksen

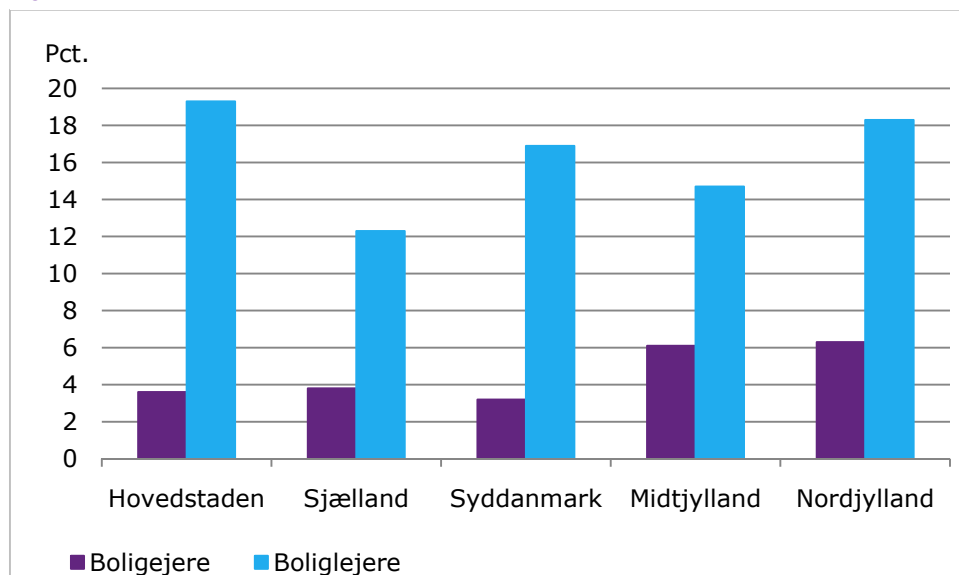

Anm.: Indkomst pr. voksen er baseret på hver husstands samlede indkomst delt med antal voksne i husstanden.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

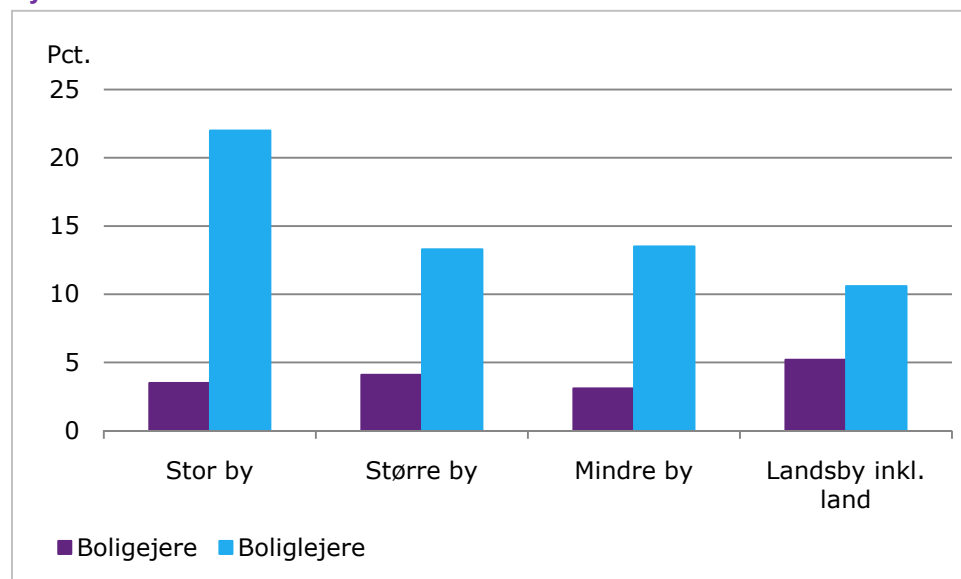
Mellem 16 og 20 pct. af boliglejerne i henholdsvis Region Hovedstaden, Region Syddanmark og Region Nordjylland har ikke en indboforsikring, jf. figur 9. Godt seks pct. af boligejerne i henholdsvis Region Midtjylland og Region Nordjylland har heller ikke en indboforsikring.

Figur 9 Andel af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på regioner

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Figur 10 Andel af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på bystørrelse

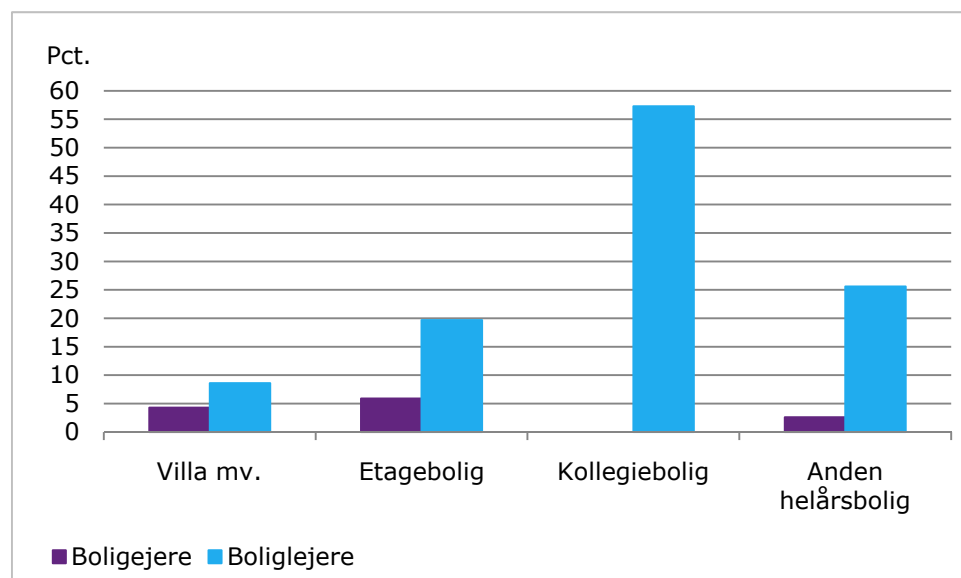

Anm.: Bystørrelse er opgjort ved antal indbyggere. Stor by defineres ved alle byer med 100.000 indbyggere eller flere. En større by har mellem 20.000 og 100.000 indbyggere. En mindre by defineres ved at have mellem 1.000 og 20.000 indbyggere, mens en landsby har mindre end 1.000 indbyggere – her er desuden inkluderet landdistrikt.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Mere end 20 pct. af boliglejere i store byer med over 100.000 indbyggere har ikke en indboforsikring, jf. figur 10. Andelen falder til omkring 10 pct. for boliglejere uden indboforsikring i landsbyer inkl. land. Det omvendte mønster ses blandt boligejere; her findes den største andel i landby inkl. landdistrikt.

Figur 11 Andel af ejere og lejere uden indboforsikring fordelt på boligform

Anm.: Boligform er baseret på husstandens helårsbolig. Villa mv. indeholder stuehus, parcelhus samt række-, kæde- og dobbelthus. Anden helårsbolig indeholder erhvervsbolig, erhvervsenhed, bolig i døgninstitution samt fritidshus.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Over halvdelen af boliglejere i kollegiebolig og knap 20 pct. i etagebolig har ikke en indboforsikring, jf. figur 11. Denne figur bekræfter altså de indledningsvise argumenter om, at husstande i disse boligformer har stor risiko for ikke at have en indboforsikring.

Den deskriptive statistik viser, at boliglejere i højere grad ikke har en indboforsikring i forhold til boligejere.

Omkring en tredjedel af boliglejere i følgende kategorier har ikke en indboforsikring:

- Husstande, hvor hovedpersonen er under 21 år eller mellem 21 og 24 år
- Husstande, hvor hovedpersonen har en gymnasial ungdomsuddannelse eller kort videregående uddannelse
- Husstande, hvor hovedpersonen ikke har dansk oprindelse
- Husstande, hvor indkomsten pr. voksen er under 150.000 kr.
- Husstande, som bor i kollegiebolig (57,3 pct.)

Omkring en tiendedel af boligejerne i de følgende kategorier har ikke indboforsikring:

- Husstande, hvor hovedpersonen er ufaglært
- Husstande, hvor hovedpersonen har oprindelse i et mere udviklet land
- Husstande, hvor indkomsten pr. voksen er under 150.000 kr.

Hvis husstandens hovedperson er under 21 år eller mellem 21 og 24 år, er det en femtedel af boligejerne, som ikke har en indboforsikring.

3.2. Sandsynlighed for manglende indboforsikring

Den deskriptive analyse tager ikke hensyn til samvariation mellem de viste person- og husstandskarakteristika. For eksempel kan hovedpersonens uddannelsesmæssige baggrund afhænge af hovedpersonens alder. Det samme gælder for hovedpersonens alder og husstandens familietype.

For at bekræfte resultaterne af den deskriptive analyse udarbejdes en økonometrisk analyse på de inkluderede karakteristika, der netop tager højde for den samvariation, som ikke kan bestemmes i den deskriptive analyse.

Den økonometriske analyse ser på sandsynligheden for, at en husstand ikke har en indboforsikring givet de anvendte karakteristika. Analysen kan derfor yderligere indikere, hvilke karakteristika, som er typiske for husstande uden indboforsikring.

Sandsynligheden bestemmes ved hjælp af en logistisk regression af en binær valgmodel. Den binære valgmodel estimeres på de karakteristika, som anvendes i den deskriptive analyse. Køn er en 0-1 indikatorvariabel; det vil sige, at der enten er tale om en mandlig eller en kvindelig hovedperson i husstanden. De øvrige variable kan antage mere end to værdier. Derfor genereres såkaldte kategori-indikatorvariable for disse karakteristika. På den måde dannes der en 0-1 indikator variabel for hver værdi, som det givne karakteristikum kan antage.

Boks 3 Økonometrisk model

I denne analyse estimeres sandsynligheden for, at en husstand ikke har en indboforsikring.

Den relevante model; en binær valgmodel ser ud som følger (Greene, 2008):

$$\text{Prob}(y=1|\mathbf{x})=F(\mathbf{x},\beta)$$

For denne model gælder det for hver husstand, at:

$y=1$: Husstanden har ikke en indboforsikring

$\mathbf{x}$ er den vektor, der indeholder alle person- og husstandskaraktetika

β er parametervektoren, som skal estimeres

Højresiden af denne binære valgmodel kan variere alt efter hvilken fordeling, der tillægges modellen. En normalfordeling vil give anledning til en probit model, mens en logistisk fordeling fører til en logit model.

I denne estimation anvendes en logit model (Greene, 2008):

$$\text{Prob}(y=1|\mathbf{x})=\frac{e^{\mathbf{x}'\beta}}{1+e^{\mathbf{x}'\beta}}$$

Parameterestimerer fra denne logistiske model kan ikke umiddelbart fortolkes, da modellen ikke er lineær i parametrene, som estimeres. Der kan ses på signifikans og fortegn for estimerer, men for at få eksakte værdier for sandsynligheden, skal de marginale effekter beregnes. Den marginale effekt af en forklarende indikatorvariabel angiver ændringen i sandsynligheden for ikke at have en indboforsikring, når en husstand opfylder dette karakteristikum.

Når man har med kategori-indikatorvariable at gøre, skal alle marginale effekter fortolkes i forhold til en referencekategori, idet modellen ikke kan estimeres, hvis alle kategoriværdier for hver forklarende variabel er medtaget.

Da alle forklarende variable er diskrete indikatorvariable, vælges en fortolkning af de marginale effekter i punktet nul. Det betyder, at der dannes en referencehusstand, der er kendetegnet ved rækken af referencekategorier for de forklarende variable. Den estimerede marginale effekt for hver forklarende variabel skal ses i forhold til referencehusstandens referencekategori.

Det kan være problematisk at anvende marginale effekter ved beregning af effekter af forklarende indikatorvariable. Disse kan evalueres ved at "lade" den "marginale" effekt vise ændringen i sandsynligheden ved en ændring af indikatorvariablen fra 0 til 1. Problematikken består dog i, at modellen stadig antager, at indikatorvariablen er kontinuert. Derfor er det kun evalueringen af de marginale effekter, som ændres, og ikke selve den bagvedliggende beregning.

Alligevel argumenteres der for, at denne beregning af de "marginale" effekter for indikatorvariable er en udmærket approksimation af de sande effekter, jf. Greene (2008) Fortolkningen følger derfor samme fortolkning, som ville være udført på kontinuerte forklarende variable, hvor en marginal ændring giver mere mening.

Der skelnes i den deskriptive analyse mellem boligejere og boliglejere. Den binære valgmodel estimeres derfor på hver af disse samt på alle husstande.

Indledningsvist inkluderes alle karakteristika fra den deskriptive analyse i estimationerne af den binære valgmodel. De marginale effekter fra disse estimationer viser, at flere karakteristika ikke har signifikant betydning for sandsynligheden i hver af de tre modeller, jf. bilag 1. De insignifikante karakteristika dækker over regioner, bystørrelse, køn samt om husstanden har børn. Disse karakteristika fjernes fra modellen.³

Referencehusstanden afhænger af den pågældende model, som estimeres. De tre referencehusstande for de tre modeller i tabel 2 er ens med undtagelse af boligtype, jf. boligtype i tabel 2. For modellen med alle husstande er referencehusstanden ejer, mens der selvfølgelig ikke bliver kontrolleret for boligtype, når modellen estimeres for henholdsvis alle boligejere og boliglejere.

Tabel 2 Sandsynligheden for, at en husstand ikke har en indboforsikring (I)

	Alle	Ejer	Lejer
Sandsynlighed for referencehusstand (pct.):	3,8	2,9	7,2
	----- Pct. -----		
Aldersgrupper:			
18 - 24 år	4,3 *	11,9	5,3
Over 60 år	-2,1 ***	0,6	-5,2 **
Familietype:			
Enlig	2,4 **	1,0	4,7 *
Uddannelse:			
Ufaglært, ungdomsudd. eller KVV	1,7 *	2,2	2,3
MVU +	-0,6	0,7	-2,3
Oprindelse:			
Ikke dansk	4,9 **	5,5	6,8
Indkomst fordelt på antal voksne:			
Under 150.000 kr.	4,6 **	1,8	9,1 **
Over 500.000 kr.	-1,9 **	-1,3	-4,4 *
Boligform:			
Etagebyggeri	2,0 *	0,1	4,6 *
Kollegiebolig	4,8	fjernet	8,6
Anden helårsbolig	3,2	-1,4	10,6
Boligtype:			
Lejer	2,9 *	-	-
Pseudo R ² (pct.)	15,36	4,26	13,74
N	2.524	1.413	1.084

Anm.: *** angiver, at estimatet er signifikant på et 1 pct. signifikansniveau. ** angiver et 5 pct. signifikansniveau, mens * angiver at estimatet er signifikant på et 10 pct. signifikansniveau. Felter med en streg (-) angiver udeladte variable i regressionen. fjernet angiver, at data for kollegiebolig korrelerer med andre data, og derfor er denne variabel fjernet fra estimationen i processen.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

³ Boligtype, som kun indgår i modellen med alle husstande, samt boligform er også insignifikante karakteristika, men beholdes i modellen i første omgang. Især ved boligformerne kollegiebolig og etagebyggeri ses store andele uden indboforsikring, jf. figur 11. Gennem den deskriptive analyse står det ligeledes klart, at en stor del af boliglejere mangler indboforsikring. Disse karakteristika forbliver derfor i modellen.

Referencehusstanden har derudover følgende karakteristika: Et par med børn, hovedperson er mellem 25 og 59 år og har en faglært uddannelse. Hovedpersonen er af dansk oprindelse. Husstanden bor i villa og tjener mellem 150.000 og 500.000 kr. om året pr. voksen.

Alle husstande: Sandsynligheden for, at referencehusstanden ikke har en indboforsikring, er 3,8 pct. Langt de fleste karakteristika har signifikant betydning for denne sandsynlighed – dog flere kun på et 10 pct. signifikansniveau, jf. tabel 2.

Særligt kan det fremhæves, at sandsynligheden øges med knap 3 pct., hvis referencehusstanden er lejer i stedet for ejer.

Boligejere: Sandsynligheden for ikke at have en indboforsikring er 2,9 pct. for referencehusstanden. Ingen af de udvalgte karakteristika har signifikant betydning for denne sandsynlighed, jf. tabel 2.

Boliglejere: Sandsynligheden er 7,2 pct. for referencehusstanden. En række karakteristika har signifikant betydning for sandsynligheden, jf. tabel 2.

Tabel 3 viser resultaterne af estimationer på den binære valgmodel, hvor der er inkluderet en indikatorvariabel for henholdsvis lav uddannelse og ældre husstande i stedet for de to kategori-indikatorvariable.

Tabel 3 Sandsynligheden for, at en husstand ikke har en indboforsikring (II)

	Alle	Ejer	Lejer
Sandsynlighed for referencehusstand (pct.):	3,8	3,2	6,8
	----- Pct. -----		
Aldersgrupper:			
Over 60 år	-2,1 ***	0,1	-4,6 ***
Familietyper:			
Enlig	2,4 **	1,1	4,5 **
Uddannelse:			
Ufaglært, ungdomsudd. eller KVV	2,0 **	2,6 *	2,6
Oprindelse:			
Ikke dansk	4,4 **	4,8	6,6 *
Indkomst fordelt på antal voksne:			
Under 150.000 kr.	6,0 ***	1,5	11,0 ***
Over 500.000 kr.	-2,1 ***	-1,3	-4,6 **
Boligform:			
Etagebyggeri	2,4 *	0,7	5,0 **
Kollegiebolig	8,6	fjernet	13,2
Anden helårsbolig	4,0	-1,3	12,5
Boligtype:			
Lejer	2,9 *	-	-
Pseudo R ² (pct.)	14,44	2,90	12,01
N	2.524	1.440	1.084

Anm.: Antal * angiver signifikansniveau for estimaterne. *** angiver, at estimatet er signifikant på et 1 pct. signifikansniveau. ** angiver et 5 pct. signifikansniveau, mens * angiver, at estimatet er signifikant på et 10 pct. signifikansniveau. Felter med en streg (-) angiver udeladte variable i regressionen. fjernet angiver, at data for kollegiebolig korrelerer med andre data, og derfor er denne variabel fjernet fra estimationen i processen.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Referencehusstanden er for estimationerne, som ses i tabel 3, defineret ved følgende karakteristika: Et par med børn, hovedpersonen er under 60 år og er faglært eller har en videregående uddannelse. Hovedpersonen er af dansk oprindelse. Husstanden bor i en villa og tjener mellem 150.000 og 500.000 kr. om året pr. voksen. Som i tabel 1 i bilag 1 og tabel 2 er referencehusstanden boligejer i modellen for alle husstande, mens boligtype udelades i de to modeller for boligejere og boliglejere.

Alle husstande: Sandsynligheden er 3,8 pct. Sandsynligheden ændres ikke af den måde, hvorpå de to forklarende indikatorvariable er inkluderet. Dog er de udvalgte karakteristika i de fleste tilfælde signifikante på et fem pct. signifikansniveau, jf. tabel 3.

Boligejere: Sandsynligheden for referencehusstanden er 2,9 pct. Kun ét karakteristikum har signifikant betydning for sandsynligheden – lavt uddannelsesniveau, som øger sandsynligheden for, at husstanden ikke har en indboforsikring i forhold til referencehusstanden, jf. tabel 3.

Boliglejere: Sandsynligheden for boliglejere er 6,8 pct. Samtidig har en del af de udvalgte karakteristika signifikant betydning for sandsynligheden, jf. tabel 3.

Ovenstående resultater viser, at den økonometriske analyse kan bekræfte resultaterne af den deskriptive analyse.

Tidligere blev det konkluderet, at 4,4 pct. af boligejerne og 17,1 pct. af boliglejerne ikke en indboforsikring.

Karakteristika for den typiske husstand jf. tabel 3 uden indboforsikring inkluderer følgende:

- Enlige husstande
- Husstande med lav indkomst
- Husstande, hvor hovedpersonen har anden oprindelse end dansk
- Husstande, hvor hovedpersonen har en lav uddannelse
- Husstande i etagebyggeri.

Disse fem karakteristika har signifikant indflydelse på sandsynligheden for ikke at have en indboforsikring. Resultaterne bliver især tydelige, når karakteristika på uddannelsesniveau og alder ændres til indikatorvariable i stedet for kategori-indikatorvariable.

Den økonometriske analyse viser også, at de udvalgte karakteristika i størst omfang har betydning for sandsynligheden, givet at husstanden er boliglejer. Kun uddannelsesniveauet er signifikant for boligejernes sandsynlighed for ikke at have en indboforsikring.

4. Ansvarsforsikring på bil

I Danmark er det lovpligtigt at have en ansvarsforsikring på sin bil. For at få udleveret registreringsattest hos SKAT, skal der forevises forsikringspapirer på bilen, jf. boks 4. Derfor er det også de færreste biler, som kører uden ansvarsforsikring. Forsikringen beskytter føreren af bilen mod et personligt erstatningskrav i tilfælde af uheld.

Hvis denne ansvarsforsikringspolice ikke er udfyldt korrekt med navn på faste brugere af bilen, har forsikringsselskabet ret til ikke at dække skader, fordi forsikringen er tegnet på et forkert grundlag.

Boks 4 Lovpligtig ansvarsforsikring på køretøjer – hvad betyder det?

Uden forsikring kan man ikke få udleveret en nummerplade, og det er heller ikke muligt at skifte ejer på motorkøretøj uden bevis for ansvarsforsikring. Hvis en ansvarsforsikring afmeldes eller ophører, får Politiet besked af forsikringsselskabet, og Politiet fjerner motorkøretøjets nummerplade.

Når et motorkøretøj registreres, undersøger SKAT ikke, om det er motorkøretøjets rigtige ejer, som står opført på registreringsattesten. Der er altså ikke kontrol af, om motorkøretøjets ejer/bruger stemmer overens med den sande ejer/bruger, som har motorkøretøjet til hverdag.

Motorkøretøj inkluderer biler, motorcykler, traktorer, motorredskaber samt lille og stor knallert.

Kilde: SKAT (2011)

Det problematiske ved manglende ansvarsforsikring er altså de tilfælde, hvor forsikringspolice ikke stemmer overens med de(n) faste bruger(e) af bilen.

Der har i den danske presse været eksempler på dette. Eksempelvis har der været historier om unge bilejere, der har deres bil forsikret i forældrenes navn for at sikre sig en lavere forsikringspræmie. Den unge 'låner' i dette tilfælde bilen af sine forældre, selvom den unge reelt er fast bruger af bilen. Dette er faktisk dokumentfalsk, fordi den unge er fast bruger af en bil, men ikke nævnt i forsikringspapirerne. Det kan være svært at skelne faste brugere indenfor en husstand, da fast brug er et skønsspørgsmål.

Der er for nyligt gennemført en spørgeskemaundersøgelse om danskernes syn på forsikringssvindel, jf. Andersen (2010). Undersøgelsen viser, at knap 50 pct. af de adspurgte repræsentativt udvalgte danskere mener, at det er acceptabelt at være fast bruger af en bil, som er forsikret i forældres navn.

Ti pct. angiver, at de har været fast bruger af en bil, som er forsikret i forældres navn, og over 45 pct. kender nogen, som har været fast bruger af bil, som er forsikret i forældres navn.

I det følgende undersøges karakteren og omfanget af denne form for svindel, når data fra Forbrugsundersøgelsen anvendes.

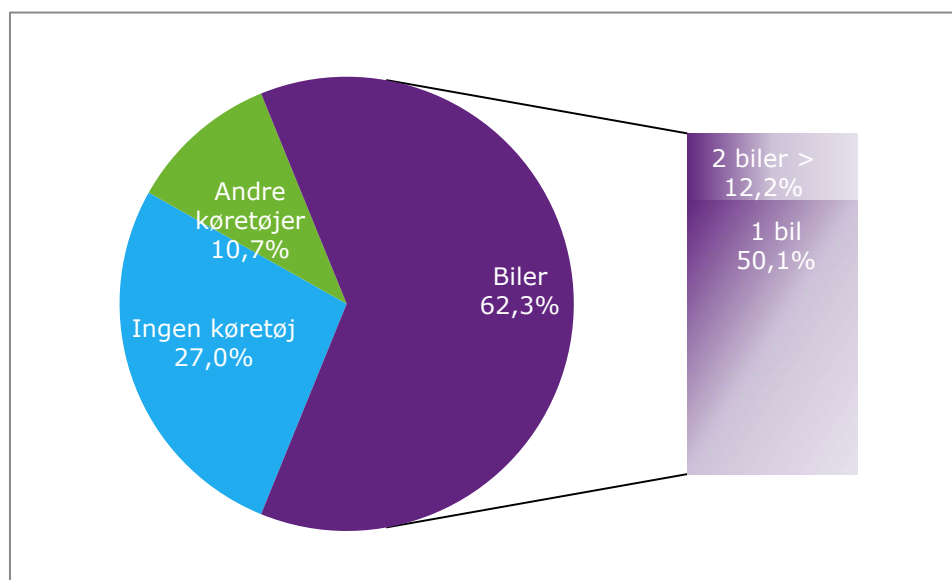
En del husstande med rådighed over bil, som deltager i Forbrugsundersøgelsen, har ikke angivet udgifter til ansvarsforsikring på bil. De manglende udgifter til ansvarsforsikring kan indikere svindel.

I det følgende antages det for husstande med rådighed over bil, at manglende udgifter til en ansvarsforsikring er lig med, at der ikke er en ansvarsforsikring i

eget navn på bilen i den pågældende husstand. Dette er dog ikke ensbetydende med, at bilen ikke er ansvarsforsikret. Forsikringen kan være betalt af en anden husstand, jf. ovenfor. Det kan derfor ikke udelukkes, at nogle husstande kan være nævnt på forsikringspolice som fast bruger af en bil, selvom de ikke betaler til forsikringen.

Halvdelen af alle husstande i Forbrugsundersøgelsen har én bil og ingen andre motorkøretøjer, jf. figur 12. Det kan dog være svært at skelne ejer fra lejer af bil i Forbrugsundersøgelsen, da husstandene bliver bedt om at angive, hvor mange biler de har til rådighed. Svaret kan fortolkes alt efter, om for eksempel naboens bil også er til rådighed, fordi bilen kan lånes ved lejlighed.

Figur 12 Husstande fordelt efter rådighed til motorkøretøj

Anm.: I andre køretøjer indgår der også husstande med bil. Disse husstande er dog sorteret fra, da udgifter til andre køretøjer kan påvirke undersøgelsen af manglende ansvarsforsikring.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Denne problematik betyder, at det er nødvendigt at se på husstandenes andre udgifter til bil for på denne måde at afdække, hvad husstandene mener med svaret på spørgsmålet om 'bil til rådighed'.

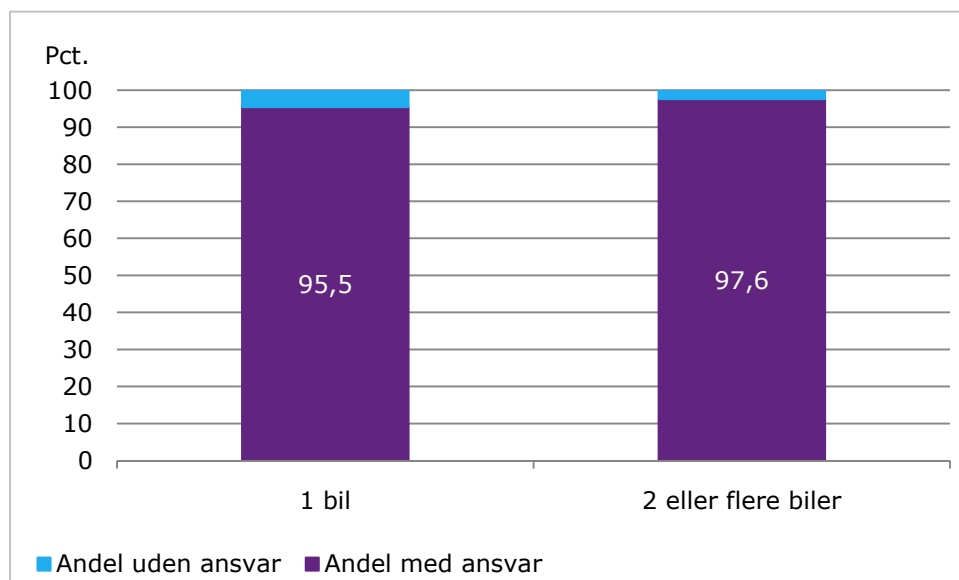
Fordelingen af ansvarsforsikring på husstande viser, at 4,5 pct. af husstandene med 1 bil ikke har angivet udgift til ansvarsforsikring. 2,4 pct. af husstande med to eller flere biler har heller ikke angivet udgift til ansvarsforsikring, jf. figur 13.

Disse andele er mindre end de 10 pct., der har angivet at have været fast bruger af bil i forældres navn i Andersen (2010). Differencen skyldes givetvis, at analyserapporten spørger til, om 'man' nogensinde har svindlet ved at være fast bruger af en bil uden at være nævnt som fast bruger på ansvarsforsikringen. Forbrugsundersøgelsen er derimod et øjebliksbillede af husstandenes økonomi og dispositioner på det tidspunkt, hvor interviewet er udført.

De 4,5 pct. og 2,4 pct. i figur 13, som ikke har ansvarsforsikring, må samtidig formodes at være den øvre grænse for andelen af husstande, som svindler med ansvarsforsikring. Der kan være en lang række forklaringer på manglende udgift

til ansvarsforsikring. Disse årsager kan spænde fra helt legale grunde til de mere lyssky.

Figur 13 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med hhv. 1 bil og 2 eller flere biler

Anm.: De deltagende husstande i Forbrugsundersøgelsen vægtes, så de repræsenterer antallet af danske husstande.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Ikke alle husstande i Forbrugsundersøgelsen kan medtages i analysen af husstande uden ansvarsforsikring. Husstande med fri bil og/eller notation af solgt bil medtages ikke i undersøgelsen. Data er ikke tilstrækkelig til at adskille udgifter til ansvarsforsikring på private og fri biler. Desuden er det også uklart for husstande med solgte biler, om manglende udgift til ansvarsforsikring skyldes salget.

Tabel 4 viser datagrundlaget for analysen af husstande uden ansvarsforsikring på bil.

Tabel 4 Forbrugsundersøgelsen 2007 – Deltagende husstande samt antal danske husstande, som de deltagende repræsenterer

	Deltagende husstande	Danske husstande
Husstandsgruppe:		
Alle husstande	2.543	2.504.858
Alle husstande ekskl. fri bil og/eller solgt bil	2.179	2.107.204
- Heraf alle med 1 bil	1.141	1.056.247
- Heraf alle med 1 bil uden ansvarsforsikring	45	47.816

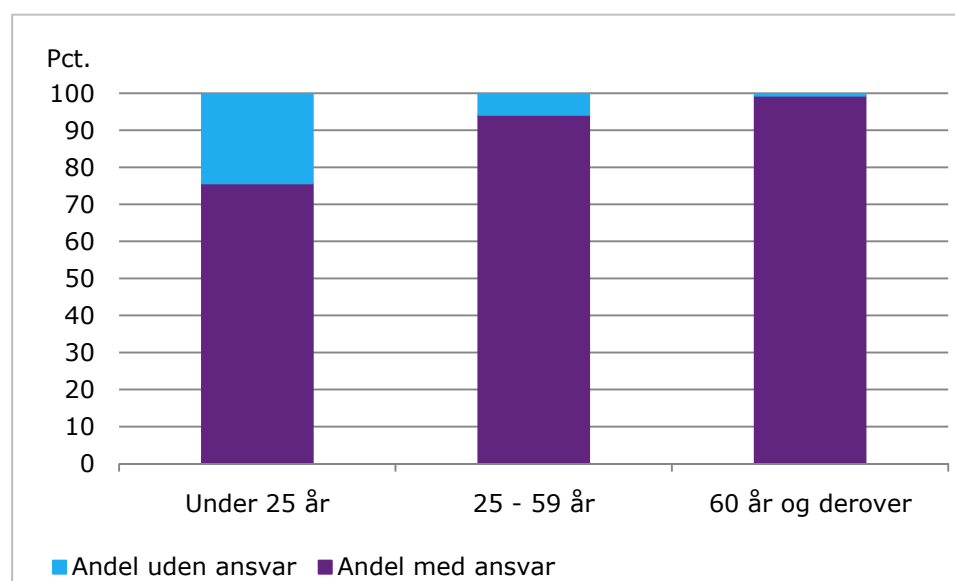
Anm.: De deltagende husstande i Forbrugsundersøgelsen vægtes, så de repræsenterer antallet af danske husstande.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

4.1. Deskriptiv analyse

Den deskriptive analyse undersøger alle husstande med én bil på otte karakteristika. På denne måde opnås et billede af den typiske husstand med én bil uden udgift til ansvarsforsikring. I første omgang ses der på de karakteristika, som knyttes til husstandens hovedperson: Alder, køn, uddannelsesbaggrund og op-rindelse, jf. figur 14 – 17.

Figur 14 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med 1 bil fordelt på aldersgrupper

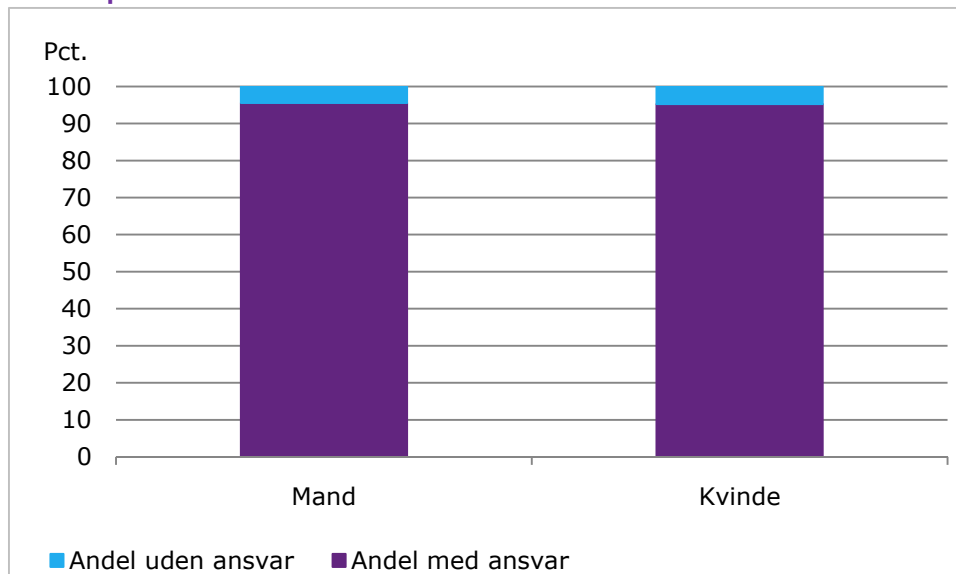
Anm.: Aldersgrupper er baseret på husstandens hovedperson for alle husstande med én bil.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Det er tydeligt i figur 14, at rigtig mange unge husstande har en bil uden udgift til en ansvarsforsikring. Denne andel falder, jo ældre husstandens hovedperson er.

Hovedpersonens køn har ikke særlig betydning for andelen af husstande uden ansvarsforsikring, hvilket ses af figur 15.

Figur 15 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med 1 bil fordelt på køn

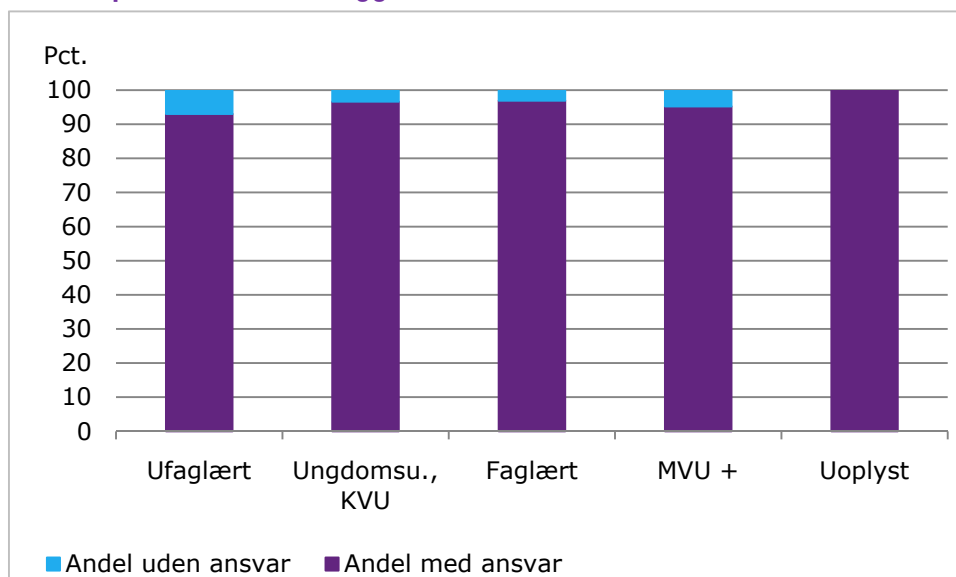

Anm.: Køn er baseret på hovedpersons køn.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Andelen af husstande uden ansvarsforsikring falder ved stigende uddannelsesniveau – med undtagelse af husstande, hvor hovedpersonen har en mellemlang videregående uddannelse eller mere, jf. figur 16.

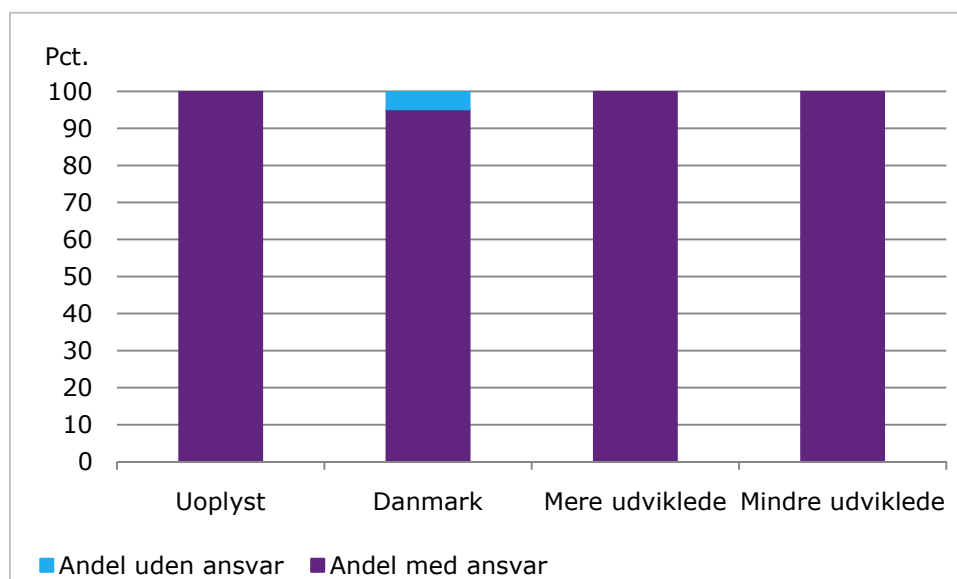
Figur 16 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med 1 bil fordelt på uddannelsesbaggrund

Anm.: Uddannelsesbaggrund er baseret på hovedpersonens højst fuldførte uddannelse. Der anvendes samme uddannelsesopdeling som i kapitel 3.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

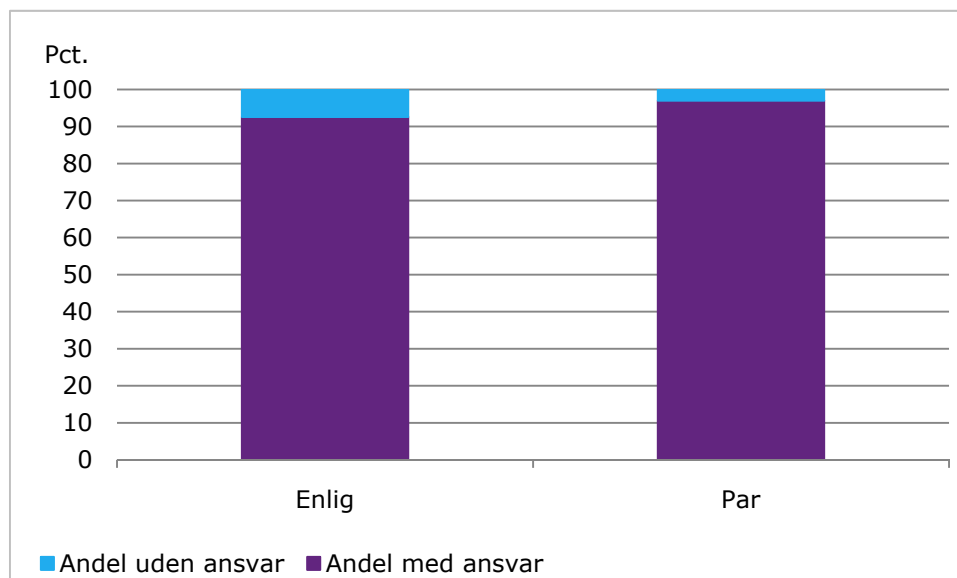
Alle husstande med 1 bil og en hovedperson med oprindelse i henholdsvis et mere eller et mindre udviklet land har en ansvarsforsikring, jf. figur 17.

Figur 17 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med 1 bil fordelt på oprindelsesland

Anm.: Oprindelses er beregnet på hovedpersonens oprindelse. Mere udviklede lande tæller Norden, EU, Europa (ikke Tyrkiet, Cypren, Aserbajdsjan, Usbekistan, Kasakhstan, Turkmenistan, Kirgizstan, Georgien, Tadjikistan, Armenien) Nordamerika, Japan, New Zealand og Australien.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Husstandene opdeles også på husstandskarakteristika, som ses i nedenstående. Her ses på familietype, husstandsindkomst pr. voksen og bopælsbeliggenhed i form af region og bystørrelse, jf. figur 18 – 21.

Figur 18 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med 1 bil fordelt på familietype

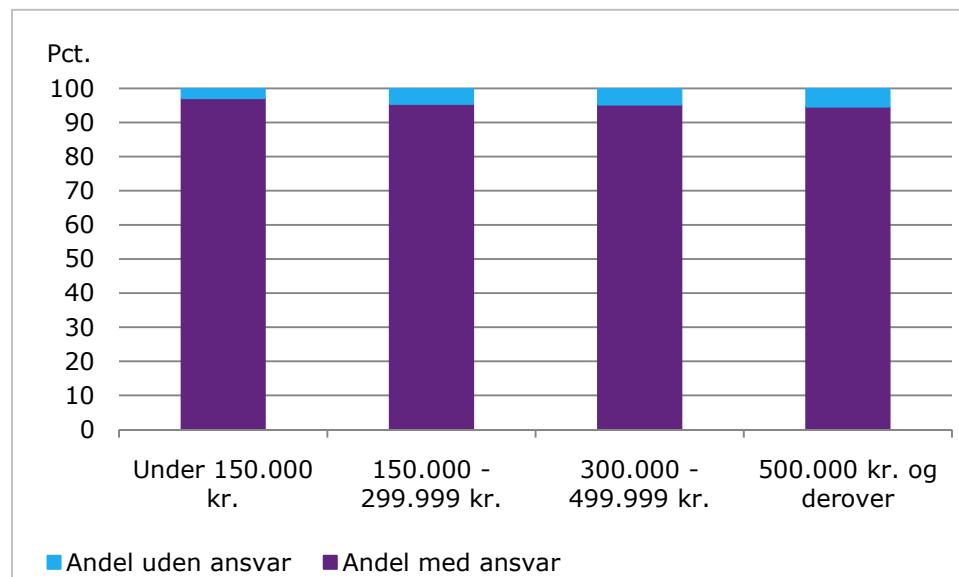
Anm.: Familietype er opdelt efter antal voksne i husstanden.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Det ses af figur 18, at flere husstande med enlige end par har en bil uden tilhørende ansvarsforsikring.

Den mindste andel uden ansvarsforsikring ses for husstande med meget lav indkomst pr. voksen jf. figur 19. De andre indkomstkategorier har en lidt større andel, som er nogenlunde ligeligt fordelt mellem de tre kategorier.

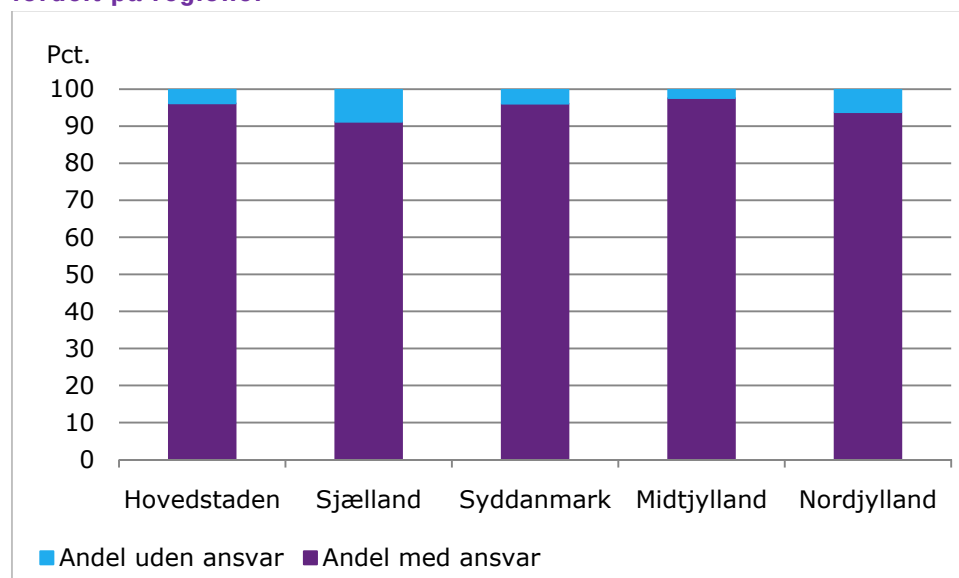
Figur 19 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med 1 bil fordelt på indkomst pr. voksen

Anm.: Indkomst pr. voksen er baseret på husstandens samlede indkomst delt med antal voksne i husstanden.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Figur 20 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med 1 bil fordelt på regioner

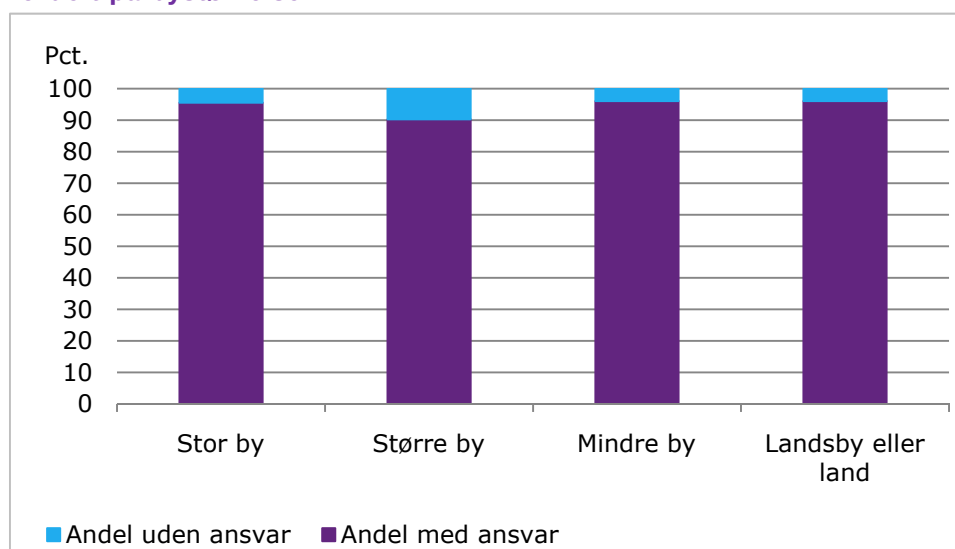

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Region Sjælland har klart den største andel af husstande uden ansvarsforsikring af de fem regioner, jf. figur 20. Herefter følger Region Nordjylland.

Næsten 10 pct. af husstandene i større byer med mellem 20.000 og 100.000 indbyggere har ikke ansvarsforsikring, jf. figur 21. Hvorimod kun omkring fem pct. af husstandene i de andre bystørrelseskategorier ikke har en ansvarsforsikring.

Figur 21 Andel med og uden ansvarsforsikring for husstande med 1 bil fordelt på bystørrelse

Anm.: Bystørrelse er baseret på antal indbyggere. Stor by defineres ved alle byer med 100.000 indbyggere eller flere. En større by har mellem 20.000 og 100.000 indbyggere. En mindre by defineres ved at have mellem 1.000 og 20.000 indbyggere, mens en landsby har mindre end 1.000 indbyggere – her er desuden inkluderet landdistrikt.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Den deskriptive analyse viser, at husstande uden ansvarsforsikring ofte ses for:

- Unge husstande
- Enlige husstande
- Husstande med lav uddannelse
- Husstande i henholdsvis Region Sjælland og Nordjylland
- Husstande i større byer.

4.2. Husstandenes udgiftsmønstre

Den ovenstående deskriptive analyse er foretaget på husstande, som nævner at have én bil til rådighed. I Forbrugsundersøgelsen er begrebet 'bil til rådighed' ikke nødvendigvis identisk med ejerskab af bil. Derfor redegøres der i det følgende for, hvordan 'bil til rådighed' kan fortolkes.

Et overblik over udgifterne kan vise, om 'bil til rådighed' står for ejer af bil, fast bruger af bil eller låner af andres bil. Det er dog ikke klart, om alle husstandene

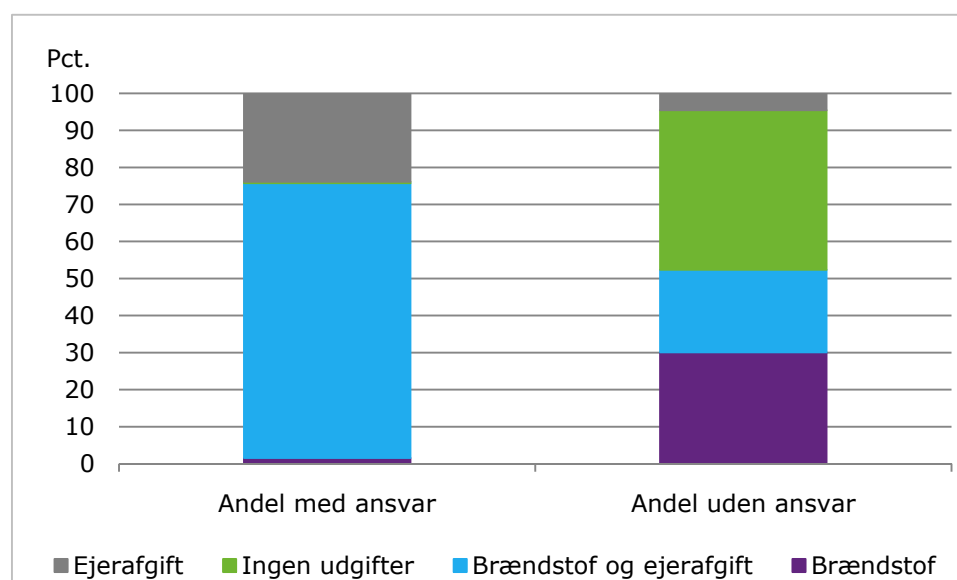
har opfattet spørgsmålet på samme måde. Der må tages højde for dette i resultatet.

Ejerafgift samt brændstofudgifter kan afspejle henholdsvis faste brugere (ejere) af bil og billånere. Hvis begge udgifter er til stede eller ejerafgift alene, sandsynliggør det, at husstanden er fast bruger af bil, som er forsikret i andres navn. Hvis husstanden kun har brændstofudgifter eller ingen udgifter⁴ har, sandsynliggør det, at husstanden ikke er fast bruger (eller ejer) af bil.

98,1 pct. af alle husstande med ansvarsforsikring har udgifter til enten brændstof og ejerafgift eller ejerafgift alene. 1,9 pct. har altså kun udgifter til brændstof, hvilket indikerer, at de ikke er faste brugere af bil, jf. figur 22.

Til sammenligning har 73,2 pct. af alle husstande uden ansvarsforsikring ingen udgifter eller kun udgifter til brændstof. Det betyder, at 26,8 pct. har et udgiftsmønster, som sandsynliggør, at de er faste brugere af bil, jf. figur 22.

Figur 22 Andelen af husstande med 1 bil fordelt efter udgiftsmønster

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

4.3. Sandsynlighed for manglende bilansvarsforsikring

Den deskriptive analyse viser, at nogle bestemte husstandskarakteristika er betydelig mere fremtrædende end andre, når husstande med én bil uden ansvarsforsikring beskrives.

Den detaljerede gennemgang af husstandenes biludgifter viser yderligere, at knap 27 pct. af husstandene uden ansvarsforsikring i eget navn sandsynligvis er fast bruger af bil.

⁴ 'Ingen udgifter' dækker her over, at husstanden ikke har udgifter i form af brændstof eller ejerafgift eller en kombination heraf. Andre udgifter er ikke medregnet, da der er tvivl om udgifternes præcise definitioner efter de indledende undersøgelser.

Ligesom ved analysen af husstande uden indboforsikring inddrages en økonometrisk undersøgelse af husstandene, fordi der kan være samvariation i de person- og husstandskarakteristika, som vises i den deskriptive analyse. Der anvendes samme fremgangsmåde, som ved indboforsikringsanalysen, jf. boks 3 i kapitel 3.

Yderligere kan den økonometriske analyse indikere, hvordan udgiftsmønstre påvirker sandsynligheden for, at en husstand ikke har en bilansvarsforsikring. Det kan i sidste ende give et bud på andelen af faste brugere af én bil uden ansvarsforsikring i eget navn.

Den binære valgmodel estimeres for alle husstande med én bil. Referencehusstanden er givet ved: Hovedpersonen er en mand mellem 25 og 59 år og er faglært. Det er et par med børn. Parret tjener mellem 150.000 og 500.000 kr. pr. voksen. De bor i en mindre by med mellem 1.000 og 20.000 indbyggere i Region Syddanmark. De har brændstofudgifter til bil.

Tabel 5 Sandsynligheden for, at en husstand ikke har en ansvarsforsikring på én bil (1)

Sandsynlighed for referencehusstand (pct.):	28,8
	- Pct. -
Udgifter til bil:	
Ejerafgift + brændstof	-28,4
Ejerafgift ÷ brændstof	-28,5
Ingen udgifter	50,5 ***
Aldersgrupper:	
18 - 24 år	30,6 **
Over 60 år	-26,1
Familietype:	
Enlig	30,3 ***
Børn:	
Ingen børn i husstanden	-5,8
Køn:	
Kvinde	-8,0
Uddannelse:	
Ufaglært, ungdomsudd. eller KVV	8,7
MVU +	14,3
Indkomst fordelt på antal voksne:	
Under 150.000 kr.	-10,9
Over 500.000 kr.	-21,7
Bystørrelse (Antal indbyggere):	
Landsby inkl. land	9,2
Større by	33,0 *
Stor by	5,2
Region:	
Hovedstaden	22,4
Sjælland	6,6
Midtjylland	11,8
Nordjylland	47,3 **
Pseudo R ² (pct.)	59,91
N	1.122

Anm.: Antal * angiver signifikansniveau for estimerne. *** angiver at estimatet er signifikant på et 1 pct. signifikansniveau. ** angiver et 5 pct. signifikansniveau, mens * angiver at estimatet er signifikant på et 10 pct. signifikansniveau.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Referencehusstandens sandsynlighed for ikke at have en ansvarsforsikring er estimeret til knap 29 pct. Sandsynligheden øges signifikant, hvis husstanden erhverver sig et af følgende karakteristika i forhold til referencehusstanden: Hovedpersonen er under 25 år, hovedpersonen er enlig, husstanden bor i en større by med 20.000 til 100.000 indbyggere samt hvis husstanden bor i Region Nordjylland. Hvis husstanden erhverver sig 'ingen udgifter' i stedet for brændstofudgifter, øges sandsynligheden signifikant.

Hvis den binære valgmodel estimeres med de person- og husstandskarakteristika, som estimeres signifikante i tabel 5, ses nogenlunde samme resultat, jf. tabel 6. Referencehusstanden har følgende karakteristika: Hovedpersonen er mellem 25 og 59 år og bor med en partner. Husstanden bor ikke i Region Nordjylland. Husstanden har kun brændstofudgifter til bil.

Sandsynligheden øges markant; til 44 pct. Yderligere får karakteristika på alder for ældre husstande signifikant indflydelse på sandsynligheden.

Tabel 6 Sandsynligheden for, at en husstand ikke har en ansvarsforsikring på én bil (II)

Sandsynlighed for referencehusstand (pct.):	44,2
	- Pct. -
Udgifter til bil:	
Ejerafgift + brændstof	-43,3 ***
Ejerafgift ÷ brændstof	-43,4 ***
Ingen udgifter	41,4 ***
Aldersgrupper:	
18 - 24 år	29,9 **
Over 60 år	-39,6 ***
Familietype:	
Enlig	24,8 **
Region:	
Nordjylland	33,5 **
Pseudo R ² (pct.)	58,12
N	1.141

Anm.: Antal * angiver signifikansniveau for estimaterne. *** angiver at estimatet er signifikant på et 1 pct. signifikansniveau. ** angiver et 5 pct. signifikansniveau.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

Alt i alt viser den økonometriske analyse at:

- Husstande med en ung hovedperson
- Husstande med en enlig hovedperson
- Husstande med bopæl i Region Nordjylland

hver især har signifikant indflydelse på sandsynligheden, som øges, hvis et af disse karakteristika erhverves.

Den økonometriske analyse og den deskriptive analyse bekræfter derfor begge, at følgende husstande er i en risikogruppe i forhold til manglende ansvarsforsikring:

- Enlige husstande
- Unge husstande

- Husstande i Region Nordjylland

Beskrivelsen af husstandenes biludgifter indikerer, at ikke alle husstandene er fast bruger af bil, da de ingen biludgifter har.

Det er derfor kun et problem, at 4,5 pct. af husstandene med én bil ikke har udgifter til en lovpligtig ansvarsforsikring, hvis:

- Husstanden ejer bilen og dermed er fast bruger, så bilen burde være ansvarsforsikret i brugerens navn
- Husstanden er fast bruger af bilen, men ikke listet på ejerens forsikringspolice

De resultater, der fremkommer med data fra Forbrugsundersøgelsen 2007, sandsynliggør, at danskerne er bekendt med svindel med fast bruger på ansvarsforsikringen.

26,8 pct. af husstandene med én bil uden ansvarsforsikring i eget navn har et udgiftsmønster, som stemmer overens med at være fast bruger af en bil, jf. figur 22.

Man kan kun gisne om den egentlige størrelse af problemet med den lovpligtige ansvarsforsikring og svindel ud fra Forbrugsundersøgelsens data. Den øvre grænse er beregnet til 4,5 pct. af husstandene med én bil, jf. den deskriptive analyse. Men den sande andel af husstande, som er fast bruger af bil forsikret i andres navn (altså uden udgift til ansvarsforsikring) findes under denne grænse et sted, da husstande, som låner bil (udgiftsmønstrene: Brændstofudgifter eller ingen udgifter), altså ikke nødvendigvis skal tælles med.

En eliminering af husstande kun med brændstofudgifter eller ingen udgifter får den øvre grænse til at falde til 1,2 pct. af alle husstande med én bil i Forbrugsundersøgelsen. Her skal man dog også huske på, at nogle husstande kan være fast bruger af bil og være nævnt på en forsikringspolice i en anden husstand, så der ikke er tale om svindel. Denne andel er dog fortsat ukendt.

5. Bilag

Analyserapport 2010:10

Uforsikrede restgrupper
– belyst ved
Forbrugsundersøgelsen

Forsikring & Pension

Bilag 1 Sandsynligheden for, at en husstand ikke har en indboforsikring

	Alle	Ejer	Lejer
Sandsynlighed for referencehusstand (pct.):	3,7	1,9	9,9
	----- Pct. -----		
Aldersgrupper:			
18 - 24 år	4,7 *	6,9	8,2
Over 60 år	-1,8 **	0,5	-6,5 *
Familietyper:			
Enlig	3,0 *	0,9	8,7
Ingen børn i husstanden	-0,9	0,3	-3,8
Køn:			
Kvinde	-1,1	-0,7	-3,4
Uddannelse:			
Ufaglært, ungdomsudd. eller KVV	1,8 *	1,5	3,2
MVU +	-0,7	0,7	-3,7
Oprindelse:			
Ikke dansk	4,7 *	4,5	7,8
Indkomst fordelt på antal voksne:			
Under 150.000 kr.	4,6 *	0,9	12,4 *
Over 500.000 kr.	-2,0 *	-0,9	-6,4
Boligform:			
Etagebyggeri	1,6	0,7	3,6
Kollegiebolig	4,6	fjernet	8,7
Anden helårsbolig	3,4	-1,2	21,0
Boligtype:			
Lejer	3,1	-	-
Bystørrelse:			
Landsby inkl. land	1,0	0,1	1,4
Større by	-0,4	-0,9	1,4
Stor by	1,8	-0,9	9,0
Region:			
Hovedstaden	0,1	1,8	-2,1
Sjælland	-0,1	0,6	-1,5
Midtjylland	-0,1	2,2	-3,7
Nordjylland	1,7	3,0	1,9
Pseudo R ² (pct.)	16,38	6,48	15,89
N	2.524	1.413	1.084

Anm.: Antal * angiver signifikansniveau for estimaterne. ** angiver et 5 pct. signifikansniveau, mens * angiver at estimatet er signifikant på et 10 pct. signifikansniveau. Felter med - angiver udeladte variable i regressionen. *fjernet* angiver, at data for kollegiebolig korrelerer med andre data, og derfor er denne variabel fjernet fra estimationen i processen. *Referencehusstanden* er defineret ved følgende karakteristika: Et par med børn, hovedperson er en mand, mellem 25 og 59 år med en faglært uddannelse. Hovedpersonen er af dansk oprindelse. Husstanden ejer en villa og tjener mellem 150.000 og 500.000 kr. om året pr. voksen. Husstanden bor i en mindre by med 1.000 – 20.000 indbyggere i Region Syddanmark.

Kilde: Egne beregninger på Forbrugsundersøgelsen 2007 fra Danmarks Statistik.

6. Litteratur

Andersen (2010)

Andersen, Morten Brønnum, Danskernes syn på forsikringssvindel, Analyserapport 2010:2, Forsikring & Pension

Danmarks Statistik (1999)

Danmark Statistik, Forbrugsundersøgelsen – Metodebeskrivelse – Fra dataindsamling til offentliggørelse, januar 1999, www.dst.dk/forbrug

Greene (2008)

Greene, William H., Econometric analysis, sixth edition, 2008, Pearson Education

Web:

Ankenævnet for Forsikring (2011)

Typiske årsager til klager – motorkøretøjsforsikring – rette bruger/ejer

http://www.ankeforsikring.dk/Typiske_aarsager_til_klager/Motorkoeretojsforsikring/Rette_bruger.aspx

Download: 21. januar 2011

Forsikringsguiden (2011)

Fællesvilkår Indboforsikring

<http://www.forsikringsguiden.dk/Sider/Fallesvilkar-indbo.aspx>,

Download: 21. januar 2011

ONS (2010)

Office for National Statistics (the executive office of the UK Statistics Authority)

Results from the General LiFestyle Survey (GLF)

<http://www.statistics.gov.uk/statbase/product.asp?vlnk=5756>

Download: 2010

SKAT (2011)

Borger – Motor og nummerplader

<http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1817302&vId=0> - Registreringsattest

<http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1817304&vId=0> - Forsikring

Download: 21. januar 2011